

ENERGETICKÁ
POLITIKA EU

ENERGETIKA
V EVROPĚ A VE SVĚTĚ

EVROPSKÉ ZPRÁVY
A ZAJÍMAVOSTI

PRÁVNÍ PŘEDPISY
A DOKUMENTY EU

O ČEM SE MLUVÍ

FAQ

KALENÁŘ
UDÁLOSTÍ



Z OBSAHU:

- | Klíčová role Rady v taxonomii |
- | Rozbití monopolu v Evropském parlamentu |
- | Summit v Sibiu a klimatická neutralita |



ENERGETICKÁ
POLITIKA EU

ENERGETIKA
V EVROPĚ A VE SVĚTĚ

EVROPSKÉ ZPRÁVY
A ZAJÍMAVOSTI

PRÁVNÍ PŘEDPISY
A DOKUMENTY EU

O ČEM SE MLUVÍ

FAQ

KALENDRÁŘ
UDÁLOSTÍ

VÁŽENÍ ČTENÁŘI,

etablované lidové strany v novém Evropském parlamentu značně **oslabily**. Hledání většiny bude těžší a noví poslanci se budou muset vypořádat s hlavními výzvami těchto voleb: kolik evropského rozhodování snesou oblasti jako azylová politika a kde vzít peníze na klimatickou politiku. Úspěch Zelených v západních zemích pochází z velkých měst a je výsledkem tzv. „**Gretina efektu**“. Zelení a Aliance liberálů a demokratů pro Evropu (ALDE) budou novými hybateli a již volba předsedy Evropské komise ukáže jejich novou sílu. Zatímco stále nejsilnější evropští lidovci doufají v úspěch Manfreda Webera, který se již obecně vyslovil pro větší ambice v klimatické politice, o post šéfky Komise bude usilovat i liberálka Margrethe Vestagerová, současná komisařka pro hospodářskou soutěž, která navrhuje rozdělit otázku udržitelnosti mezi vícero komisařů, pro klimatickou změnu, biodiverzitu, znečištění ovzduší a chemikálie. Politické strany chtějí obhájit princip tzv. spitzenkandidáta, nicméně takový automatismus není nijak zaručený a bude tak záležet na koaličních jednáních a hlasu Evropské rady. Podle ALDE byly tyto volby mezníkem a signálem pro změnu, ke které patří přerušení střídání lidovců a sociálních demokratů a nové iniciativy pro klimatickou krizi, protože sám trh ji nemá šanci vyřešit.

Nového předsedu Evropského parlamentu a čtrnáct místopředsedů budou nově zvolení poslanci volit na prvním plenárním zasedání, plánovaném na 2. července. Potvrdí také současné výbory, které budou poprvé zasedat v červenci, kdy také zvolí předsedy a místopředsedy. V energetice budeme potkávat známé tváře jako Base Eickhouta, Jerzyho Buzka a Fredricka Federleye a nové osobnosti jako Pascala Canfina nebo Alici Bah Kuhnkeovou, kteří mají oba ambice změnit vznikající systém udržitelných financí. O jeho vývoji v Radě se dočtete uvnitř bulletinu.

Příjemné čtení a pěkný začátek léta přeje,

Zuzana Krejčířiková

ČEZ, a. s. Public Affairs,
Duhová 2/1444, Praha, 140 53, publicaffairs@cez.cz
Zuzana Krejčířiková, ředitelka útvaru Public Affairs |
Eva Boudová | Lucie Horová | Michal Jedlička |
Daniel Měsíc | Zuzana Mjartanová | Tomáš Pirkl |
Jan Prášil |

Bulletin je šířen pouze v elektronické podobě a bezplatně |
Texty a informace obsažené v tomto bulletinu jsou považovány za zdroj informací v rámci Skupiny ČEZ a širší veřejnosti. Rozmnožování těchto informací a textů je povoleno za podmínky, že je uveden jejich zdroj. Informace a texty vychází z údajů dostupných v době vydání tohoto bulletinu. Public affairs neručí za správnost a úplnost informací. |
Obrázky použité v tomto bulletinu pochází z audiovizuální knihovny Evropské komise, Evropské rady, Evropského parlamentu a serverů Pixabay.com, Pexels.com a Freeimages.com.



Klíčová role Rady v taxonomii

Setkání Evropské
bateriové aliance

KLÍČOVÁ ROLE RADY V TAXONOMII

Rada EU vyjednává na úrovni pracovních skupin společnou pozici ohledně nařízení o zřízení rámce pro usnadnění udržitelného financování. Klíčovou roli pro konečnou podobu nařízení bude mít vyjednávací pozice Rady EU v rámci triologu, který se uskuteční už s nově zvoleným Evropským parlamentem.

Evropská komise předložila v květnu 2018 balíček tří legislativních návrhů, které mají za cíl zapojit finanční sektor do boje proti klimatickým změnám. Součástí balíčku je **nařízení** o zřízení rámce pro usnadnění udržitelného financování, tzv. taxonomie. Navrhovaná pravidla mají motivovat investory k investicím do udržitelných aktivit a sjednotit označování udržitelných finančních produktů v rámci členských států EU, zatímco ostatní aktivity by neměly být diskriminovány.

Evropský parlament přijal svoji **pozici** v prvním čtení na plenárním zasedání



ve Štrasburku dne 28. března. Tato pozice zpřísňuje původní návrh Komise a navrhuje opatření, která ve svém důsledku zahrnují do udržitelných aktivit pouze obnovitelné zdroje energie a ostatní vylučují. V rámci přijatých pozměňovacích návrhů zpráva rozšiřuje kritéria pro stanovení environmentálně udržitelné hospodářské činnosti. Vzhledem k požadavku Evropského parlamentu na ob-

novitelnost odpadu by tak jaderná energetika měla být zařazena mezi neudržitelné aktivity. V takovém případě by hrozilo zásadní zdražení financování provozu jaderné energetiky i výstavby nových jaderných zdrojů. Pokud by však stejným metrem mělo být pohlíženo i na obnovitelné zdroje, tak ty by se paradoxně také neměly kvalifikovat jako udržitelné vzhledem k tomu, že na konci životního cyklu

Klíčová role Rady v taxonomii

Setkání Evropské bateriové aliance

například kompozitní materiály, ze kterých jsou vyrobeny větrné elektrárny, také obnovitelné nejsou a to samé platí pro solární panely.

Rada EU svoji společnou pozici dosud nedohodla. V rámci pracovních skupin se projednává návrh na rozdělení hospodářských aktivit do tří kategorií: udržitelných, přechodných a neudržitelných. Vzhledem k významu jaderné energetiky, kterou má pro dosažení cílů bezuhlíkové ekonomiky, je zcela zásadní, aby byla vnímána jako součást udržitelných aktivit.

Evropská komise ve své dlouhodobé strategické vizi **Čistá planeta pro všechny** předpokládá, že do roku 2050 vedle obnovitelných zdrojů energie bude také jaderná energie představovat „páteř bezuhlíkové energetické soustavy“ v EU. V současnosti je její podíl na výrobě čisté elektřiny v EU zhruba 50 % (zdroj Eurostat, 2016). Výroba energie z jádra přitom explicitně nepoškozuje jakýkoliv z ostatních environmentálních cílů, vzhledem k tomu, že ukládání jaderného odpadu je prováděno v souladu se **směrnicí**, kterou se stanoví rámec Společenství pro odpovědné a bezpečné nakládání s vyhořelým palivem

a radioaktivním odpadem.

Kromě Rady EU a Evropského parlamentu se na budoucí podobě taxonomie podílí tzv. **Technická expertní skupina** (TEG) ustanovená Evropskou komisí. Právě TEG, s ohledem na schválenou podobu nařízení, navrhne Komisi konkrétní podobu taxonomie, resp. konkrétně vymezí, jaké ekonomické aktivity lze považovat za udržitelné. Podle dostupných informací TEG sice uznává roli jádra při mitigaci, ale zároveň se chystá vyloučit ho z udržitelných aktivit kvůli obavám z dopadu na vodní hospodářství, bezpečnost provozů na mořském pobřeží a kvůli jadernému odpadu. Zpráva TEGu bude k dispozici 18. června.

S ohledem na dosavadní vývoj legislativního procesu bude mít pro konečnou podobu taxonomie zásadní význam pozice Rady a její vyjednávací přístup během trialogu, který bude probíhat už s nově zvoleným Evropským parlamentem. Zainteresované členské státy EU by měly jednoznačně deklarovat podporu jaderné energetice jako zdroji, který je součástí boje proti změně klimatu a měl by proto být označen jako udržitelný. Pokud by jaderná energetika nebyla z pohledu udržitelných financí považována za udržitelný zdroj, hrozí zdražení jejího financování, což by bylo s ohledem na skladbu energetického mixu v České republice nežádoucí.



Klíčová role Rady
v taxonomii

Setkání Evropské
bateriové aliance

SETKÁNÍ EVROPSKÉ BATERIOVÉ ALIANCE

Dne 2. května se v Bruselu uskutečnilo již třetí setkání na ministerské úrovni **Evropské bateriové aliance (EBA250)**, kterého se účastnili zástupci Evropské komise, Evropské investiční banky (EIB) a zainteresovaných členských států EU. Podle odhadů by objem evropského trhu v odvětví baterií mohl po roce 2025 dosáhnout 250 miliard eur ročně.

Diskuse se zaměřila na současné priority: zajištění udržitelných technologií a výrobního cyklu s nejmenší možnou ekologickou stopou, bezpečného přístupu k surovinám potřebným na výrobu baterií, včetně recyklace a na možnosti financování a finanční podpory např. v rámci významných projektů společného zájmu (IPCEI), či formou daňových pobídek. Podle místopředsedy Evropské komise Maroše Šefčoviče od ustanovení EBA v říjnu 2017 již byly ohlášeny investice do projektů pokrývajících celý dodavatelský řetězec, a to ve výši 100 miliard eur. Nicméně podíl EU na

světovém trhu činil v roce 2018 pouze 3 %, a proto Šefčovič vyzval ke zvýšenému úsilí.

Za přítomnosti komisařky pro hospodářskou soutěž Margrethe Vestagerové se diskutovalo o možnosti financování společného projektu Francie a Německa. Obě země požádaly o schválení veřejné podpory pro přeshraniční konsorcium pro výrobu bateriových článků, které zahrnuje mj. automobilku PSA (s dceřinou společností Opel) a výrobce baterií Saft. Šefčovič vyjádřil přesvědčení, že Evropská komise se ještě v tomto mandátu pokusí dosáhnout rozhodnutí ohledně možnosti využít pro tento projekt specifického postavení v rámci IPCEI.

V této souvislosti navrhly Francie a Německo již v únoru letošního roku revizi pravidel EU pro hospodářskou soutěž tak, aby při posuzování fúzí zohledňovala hospodářskou soutěž v rámci globálních podmínek trhu. Navrhují také revizi a zjednodušení prováděcích podmínek pro IPCEI (více viz únorový [bulletin Energetika v EU](#)). Do podpory výroby baterií hodlají obě země společně investovat zhruba 1,7 miliardy eur.

Evropská bateriová aliance zahrnuje více než

250 účastníků z veřejného i soukromého sektoru, kteří pokrývají celý výrobní řetězec. Kromě Francie a Německa má zájem o výrobu bateriových článků i Česká republika, Itálie a Švédsko. O proces recyklace se zajímá např. Německo, Belgie, či Polsko. Švédsko, Finsko a Portugalsko projeví zájem o zpracování surových materiálů.



Hodnocení
vnitrostátních
klíma-plánůEnergetická
účinnost v ČRHODNOCENÍ VNITROSTÁTNÍCH
KLÍMA-PLÁNŮ

Podle analýzy **Evropské nadace pro klíma** nezajistí předložené návrhy vnitrostátních integrovaných plánů v oblasti energetiky a klimatu tzv. „čistou nulu 2050“, resp. klimaticky neutrální ekonomiku EU do roku 2050.

Evropská nadace pro klíma v květnu zveřejnila **posouzení návrhů integrovaných plánů** v oblasti energetiky a klimatu (NECPs), které v souladu s nařízením o správě energetické unie předložily jednotlivé členské státy EU. Na vypracování zprávy o klíma-plánech se podílely nevládní organizace, obchodní sdružení i výzkumné instituce.

Cílem analýzy bylo posoudit, do jaké míry návrhy NECPs přispějí k dlouhodobému cíli klimaticky neutrální EU. Zpráva dochází k závěru, že žádný z předložených návrhů nepovede ke klimaticky neutrální ekonomice do roku 2050. Nejlépe hodnotí plán Španělska, kterému přisuzuje skóre 52% úspěšnosti. Na předních místech se umístila také Fran-



cie (47 %), Řecko (44 %) a Švédsko (43 %). Česká republika dosáhla průměrného umístění mezi členskými státy EU s 29 %. Mezi nejhůře hodnocené patří Slovinsko (3,2 %), Německo a Slovensko (oba státy 12,5 %). Zpráva konstatuje, že vytvoření klimatických plánů představuje příležitost, jak mohou členské státy přispět ke klimaticky bezpečné budoucnosti. Nicméně, podle analýzy si členské státy nestanovily dostatečně ambiciózní cíle pro dosažení Net Zero 2050, v mnoha případech neuvádí, jaké nástroje k dosažení cílů použijí a detaily ohledně investičních potřeb a opatření k zajištění nezbytných financí. Jako nedostatečné je také hodnoceno zapojení zúčastněných stran. Nicméně zpráva uvádí také příklady vydařených záměrů a rozhodnutí,

kteří by mohly sloužit jako inspirace pro ostatní členské státy. Z tohoto pohledu hodnotí pozitivně přístup České republiky k vytváření politik a opatření na ochranu klimatu a k zapojení zúčastněných stran při vytváření národního plánu.

Autoři zprávy vyzývají Evropskou komisi, aby vydala jasná doporučení členským státům EU, která budou v souladu s cíli 2030 a s dlouhodobou vizí klimaticky neutrální EU. Podle předpokladu by Komise měla členským státům předat svá doporučení v průběhu června. Členské státy pak budou mít šest měsíců na vypracování finálních integrovaných plánů v oblasti energetiky a klimatu, s termínem do 31. prosince tohoto roku.



Hodnocení
vnitrostátních
klíma-plánů

Energetická
účinnost v ČR

ENERGETICKÁ ÚČINNOST V ČR

Česká republika vydala sedmou zprávu o pokroku v oblasti plnění vnitrostátních cílů energetické účinnosti. Konečná spotřeba energie mírně přesahuje cílovou hodnotu stanovenou pro rok 2020.

Diskuse S cílem podpořit zvyšování energetické účinnosti si Evropská unie stanovila, že v roce 2020 bude její konečná spotřeba energie o 20 % nižší v porovnání s referenčním scénářem vývoje spotřeby z roku 2007, přičemž každý členský stát EU si stanoví svůj orientační vnitrostátní cíl na základě spotřeby primární energie nebo konečné spotřeby energie. Po postupném poklesu v letech 2007 až 2014 se začala spotřeba energie EU28 opět zvyšovat a nyní je mírně nad lineární trajektorii cílů pro rok 2020. Tomuto vývoji odpovídá i situace v oblasti energetické účinnosti v ČR.

Členské státy mají povinnost každoročně vypracovat zprávu o pokroku dosaženém při plnění vnitrostátních cílů energetické účinnosti, a to do 30. dubna. Zpráva poskytuje

základní údaje o spotřebě energie za rok předcházející uplynulému roku, přehled legislativních opatření, pokrok dosažený při renovaci budov vládních institucí a úspory energie dosažené v rámci schématu čl. 7 směrnice o energetické účinnosti, podle které mají členské státy povinnost ušetřit 1,5 % objemu ročního prodeje konečným zákazníkům. Česká republika si v souladu se závazkem EU stanovila cíl 20% snížení konečné spotřeby energie v roce 2020 v porovnání s referenčním scénářem vývoje spotřeby z roku 2007. Výše vnitrostátního orientačního cíle energetické účinnosti ČR tak byla stanovena na úrovni 1060 PJ konečné spotřeby energie.

Analýza trendu spotřeby energie v ČR vykazuje meziroční nárůst konečné spotřeby energie, a to již od roku 2014. V roce 2017 meziročně narostla o 3,1 %, což v absolutním vyjádření představuje 31 PJ. Konečná spotřeba energie tak mírně přesahuje (pozn. dle původní metodiky Eurostat) cílovou hodnotu stanovenou pro rok 2020. Na meziročním nárůstu konečné spotřeby energie v roce 2017 se podílely všechny sektory. Spotřeba energie v sektoru domácností meziročně

stoupla o 1,7 %, přičemž dosáhla úrovně přibližně 307 PJ. V sektoru dopravy stoupla spotřeba energie o více než 3 %, což odpovídá přibližně 8 PJ. A v sektoru průmyslu došlo k meziročnímu nárůstu spotřeby energie o 4,5 %, nicméně, jak zpráva o pokroku uvádí, tento nárůst byl způsoben změnou statistického rozpočítání spotřeby v petrochemickém průmyslu. Zásadní skutečností v této souvislosti je, že přes zvyšující se konečnou spotřebu dlouhodobě klesá energetická náročnost hospodářství, která oproti roku 2016 klesla o 2,7 %. V sektoru služeb spotřeba energie meziročně vzrostla o 3 %, což představuje téměř 4 PJ.

Ve schématu povinných úspor energie podle čl. 7 směrnice je cíl ČR stanoven ve výši 51,10 PJ nových úspor, což představuje průměrně 7,3 PJ nových úspor ročně, tj. celkem 204,39 PJ kumulovaných úspor energie do roku 2020. Z aktuální analýzy plnění závazku vyplývá, že za období 2014 až 2018 bylo dosaženo 29,6 PJ nových úspor energie (závazný cíl pro toto období činí 36,5 PJ). Z pohledu celkového objemu úspor tak Česká republika za období 2014 až 2018 dosáhla 70 PJ kumulovaných úspor energie.

**Rozbití monopolu
v Evropském
parlamentu**

Evropská unie
snížila emise CO2
ze spalování

**ROZBITÍ MONOPOLU
V EVROPSKÉM PARLAMENTU**

Skončily evropské volby s největší účastí za posledních 20 let. Nově zvolení europoslanci budou mít celý červen na formování politických frakcí. Předběžné výsledky (ke dni 29. 5. 2019) však již nyní naznačují charakter příštích spojení i dalšího směřování EU.

Dvě nejsilnější frakce v Evropském parlamentu lidovci (EPP) a sociální demokraté (S&D) zaznamenaly ztráty. Zatímco v uplynulých letech jejich spojení tvořilo nadpoloviční většinu, dnes mají dohromady 332 mandátů (EPP - 179; S&D - 153), což jim pro většinovou koalici nestačí. V 751členném parlamentu se tak pravděpodobně jejich koaličním partnerem stanou liberálové (ALDE), kteří významně posílili (o 38 europoslanců) a získali 105 křesel. Čtvrtou nejsilnější frakcí se stali zelení (Greens/EFA), kteří získali 69 křesel, což je o 19 víc než v předchozím volebním období. Posílili však i protievropské frakce z pravé části politického spektra, i když ne o tolik, jak někteří očekávali. Skupi-

na Evropa národů a svobody (ENF) bude zastoupena v plénu 58 europoslanci a Evropa svobody a přímé demokracie (EFDD) 54 europoslanci.

Volební výsledky ukazují, že i v nadcházejícím období zůstanou v popředí zájmu Evropského parlamentu zelená témata ochrany životního prostředí, boje proti klimatickým změnám či trvale udržitelného rozvoje. K dosažení společné pozice však bude potřeba více vyjednávacího úsilí a vůle k nalezení kompromisních řešení. Jedině tak může Evropský parlament prosadit své priority v rámci

meziinstitucionálních jednání.

Komplexnost vícestranného vyjednávání je zřejmá v souvislosti s nadcházející volbou nového předsedy Evropské komise. Toho volí Evropský parlament na základě návrhu Evropské rady, která hlasuje kvalifikovanou většinou a přihlíží k výsledkům voleb. Během nadcházejících jednání ohledně zvolení předsedy evropské exekutivy tak bude třeba hledat širokou a stabilní podporu v rámci všech třech evropských institucí, a to na základě priorit dalšího směřování EU.



Rozbití monopolu
v Evropském
parlamentu

Evropská unie
snížila emise CO2
ze spalování

EVROPSKÁ UNIE SNÍŽILA EMISE CO2 ZE SPALOVÁNÍ

Evropská unie snížila v roce 2018 emise CO2 ze spalování fosilních paliv o 2,5 % ve srovnání s předchozím rokem. České republice se ve sledovaném období nepodařilo významným způsobem omezit jejich vypouštění. Vyplývá to z předběžných odhadů, které Eurostat **zveřejnil** dne 8. května.

Největší pokles emisí CO2 zaznamenalo Portugalsko (-9,0 %), následované Bulharskem (-8,1 %) a Irskem (-6,8 %). Oproti tomu ve sledovaném období narostly emise v osmi členských státech. Nejvíce v Lotyšsku (+8,5 %), Maltě (+6,7 %) a Estonsku (+4,5 %).

V České republice emise CO2 poklesly pouze o 0,1 %. Podíl Česka na celkovém objemu emisí CO2 v EU28 činí tři procenta. Největším znečišťovatelem v EU (co do objemu) je Německo, které se na celkovém vypouštění emisí do ovzduší podílí 22,5 %. Přičemž Německu se v roce 2018 povedlo emise



snížit o 5,3 %.

Emise CO2 patří mezi nejvýznamnější skleníkové plyny, které přispívají ke globálnímu oteplování. Odhaduje se, že 80 % emisí CO2 vzniká spalováním fosilních paliv a biomasy. Ostatní skleníkové plyny jsou podle svého

potencionálního příspěvku ke skleníkovému efektu klasifikovány koeficienty globálního ohřevu, pomocí kterých je možné určit tzv. ekvivalent CO2, tedy množství CO2, které by mělo ekvivalentní příspěvek ke skleníkovému efektu jako množství příslušného plynu.

ENERGETICKÁ
POLITIKA EU

ENERGETIKA
V EVROPĚ A VE SVĚTĚ

EVROPSKÉ ZPRÁVY
A ZAJÍMAVOSTI

PRÁVNÍ PŘEDPISY
A DOKUMENTY EU

O ČEM SE MLUVÍ

FAQ

KALENDÁŘ
UDÁLOSTÍ

Modernizace Smlouvy
o evropské
energetické chartě

MODERNIZACE SMLOUVY

O EVROPSKÉ

ENERGETICKÉ CHARTĚ

Evropská komise dne 14. května předložila **návrh** na udělení mandátu, aby jménem Evropské unie vedla jednání v souvislosti s modernizací Smlouvy o evropské energetické chartě (ECT). Cílem jednání je revidovat ustanovení Smlouvy tak, aby odrážela reformovaný přístup EU k ochraně investic a dosáhnout větší právní jistoty. Zároveň Komise doporučuje, aby byla posílena ustanovení o udržitelném rozvoji, ochraně klimatu a přechodu na čistou energii.

Smlouva o evropské energetické chartě je vícestrannou obchodní a investiční dohodou platnou pro odvětví energetiky. Byla podepsaná v prosinci 1994 a v platnost vstoupila v dubnu 1998. V současnosti má 53 signatářů a smluvních stran Smlouvy, včetně EU a Euratomu. Ustanovení smlouvy se zaměřují na čtyři oblasti: (1) ochranu zahraničních investic, (2) zajištění nediskriminačních podmí-

nek pro obchod s energetickými materiály a zajištění spolehlivých přeshraničních toků energie, (3) řešení sporů a (4) podporu energetické účinnosti a ochrany životního prostředí.

Od vstupu v platnost nebyla většina ustanovení Smlouvy revidována. V současné době některá ustanovení, zejména z oblasti ochrany investic, již neodpovídají moderním stan-

dardům. Vzhledem k rostoucí právní nejistotě ohledně ECT navrhl její sekretariát modernizaci Smlouvy. Smluvní strany předložily návrhy, na jejichž základě byl v listopadu 2018 konferencí Energetické charty schválen seznam témat vhodných pro modernizaci. Zahrnuje mj. ochranu investic a související definice, tranzit energetických materiálů a přeshraniční toky energie, či ustanovení, která se týkají řešení sporů.



**Summit v Sibiu
a klimatická neutralita****SUMMIT V SIBIU****A KLIMATICKÁ NEUTRALITA**

Dne 9. května se na neformálním summitu v rumunském Sibiu sešli prezidenti a předsedové vlád členských zemí EU27, aby společně debatovali o prioritách a výzvách, které Evropskou unii čekají v nadcházejícím období. V **deklaraci ze Sibiu** vyjádřili přesvědčení, že v době rostoucí globální nestability je silnou stránkou EU jednota a vzájemná solidarita.

V jednomyslně schváleném 10ti bodovém prohlášení se leadeři členských zemí EU27 zavázali k ochraně demokracie a zásad právního státu, společnému zvládnání globálních výzev jako jsou ochrana životního prostředí a boj proti změně klimatu, či k ochraně Evropy jako jednotného a nedělitelného celku.

Předseda Evropské rady Donald Tusk vyzval k zahájení diskuse o budoucnosti EU27 na základě **strategické agendy** pro období 2019 až 2024. Evropská komise předložila

v souvislosti s mimořádným summitem EU v Sibiu obsáhlé zhodnocení dosažených výsledků za dobu trvání svého mandátu a řadu politických **doporučení** pro další směřování EU27. Mezi diskutované prioritní oblasti, na které by se měla agenda EU v nadcházejícím období zaměřit, patří (1) bezpečnost, spolupráce při ochraně vnější hranice EU, sdílení odpovědnosti a solidarity mezi členskými státy, ochrana demokracie a právního státu, (2) prosperita a konkurenceschopnost, včetně modernizace, digitalizace, plného provádění jednotného trhu, prohlubování hospodářské a měnové unie, či spravedlivá a efektivní daňová politika, (3) trvale udržitelný rozvoj, oběhové hospodářství, boj proti změně klimatu, maximalizace potenciálu energetické unie, ochrana životního prostředí a (4) ochrana evropských zájmů a hodnot v globálním měřítku, rozvoj stabilních a rovnovážných vztahů se sousedními zeměmi.

Mezi otázky, které členské země EU názorově dělí, patří intenzita opatření v rámci klimatické politiky. V této souvislosti předložilo osm členských zemí EU (Belgie, Dánsko, Francie, Lucembursko, Nizozemí, Portugalsko, Španělsko a Švédsko) **společné prohlášení**,

ve kterém požadují, aby se boj proti klimatickým změnám stal „základním kamenem“ strategické agendy EU pro nadcházející roky. Podporují přijetí ambiciózní dlouhodobé strategie EU s cílem dosáhnout nulových emisí nejpozději do roku 2050 a požadují, aby příští víceletý finanční rámec na roky 2021 až 2027 byl orientován na podporu klimaticky neutrálního hospodářství EU. Itálie a země střední Evropy zaujímají v souvislosti s dlouhodobou strategií EU obezřetnější pozici, protože mají obavy, že nekompromisní úsilí o snižování emisí by mohlo ohrozit hospodářskou konkurenceschopnost EU. Také Německo, kterému se nedaří plnit průběžné cíle pro snižování CO2, dosud uplatňovalo zdrženlivější postoj. Nicméně v půlce května na konferenci o klimatu v Berlíně kancléřka Angela Merkelová prohlásila, že diskuse by neměla být o tom, zda můžeme klimatické neutrality do roku 2050 dosáhnout, ale o tom, jak jí můžeme dosáhnout.

Finální podobu strategické agendy EU na příštích pět let nového institucionálního cyklu by Evropská rada měla schválit na řádném summitu EU na konci června.

Zpráva o energetických trzích ve čtvrtém čtvrtletí roku 2018

ZPRÁVA O ENERGETICKÝCH TRZÍCH VE ČTVRTÉM ČTVRTLETÍ ROKU 2018

Evropská komise zveřejnila tradiční zprávu o stavu energetických trhů v Evropské unii v posledním čtvrtletí minulého roku. Zpráva pokrývá jak trh s elektrickou energií, tak trh se zemním plynem a závěry z ní jsou námětem dnešního článku.

Jaké nejdůležitější změny proběhly na trhu s elektřinou?

Významnou událostí bylo rozdělení společné velkoobchodní cenové zóny v Rakousku a Německu, k níž došlo loni v říjnu. Důvodem pro tento krok bylo mj. usnadnit operace provozovatelům přenosových soustav. Pokud jde o vývoj v oblasti energetického mixu v Evropě, stojí za pozornost, že Francie znamenala nárůst výroby elektřiny z jaderných zařízení (důvodem bylo udělení povolení některým zařízením). Naopak Belgie čelila ve stejném oboru problémům kvůli probíhajícím údržbám tamních elektráren. Země byla vystavena obavám ze závažného přerušení dodávek energie, které se podepsaly na vysokém růstu velkoobchodních cen elektřiny

(o 24 % oproti srovnatelnému období v roce 2017). Cena vzrostla i přesto, že se nakonec obavy nenaplnily. Ve sledovaném období se rovněž potvrdil dlouhodobý trend oddělení vývoje spotřeby elektřiny a růstu HDP. Zatímco růst HDP se nadále zpomaloval, spotřeba



elektrické energie rostla, přičemž hlavním hnacím motorem byl průmysl (vzhledem k mírnější zimě byl vliv vytápění na spotřebu nižší než obvykle). Nadále rostla cena emisních povolenek, kdy v posledních týdnech roku 2018 přesáhla hodnotu 25 EUR za tunu. Tato skutečnost nadále snížila konkurenceschopnost uhlodíkových zdrojů elektřiny. Velkoobchodní ceny elektřiny se pohybovaly kolem 60 EUR/MWh, průměr ovšem skrývá celkem významné regionální diference: nej-

levnější norská elektřina se ve velkoobchodu prodávala za 47,1 EUR, zatímco nejdražší řecká za 70,7 EUR. Autoři studie podotýkají, že přestože průměrná hodnota trvale čtvrtletně roste od roku 2016, vykazuje určité známky toho, že může být udržována na této úrovni nebo dokonce zamířit dolů. Ve čtvrtém čtvrtletí rovněž docházelo k menšímu výskytu záporných cen než ve stejném období roku 2017, což se považuje za znamení zlepšujícího se fungování trhů a autoři jej dávají do souvislosti s trvalým růstem využívání obnovitelných zdrojů energie. Cena elektřiny pro průmysl zůstává v rámci Unie v rozdílných hodnotách, přičemž je levnější než v Japonsku, na srovnatelné úrovni s Čínou a Koreou, ale dražší než v USA. Cena elektřiny pro domácnosti vzrostla v drtivé většině členských států, přičemž síťové poplatky a daně zůstaly v meziročním srovnání stabilní.

A jak se vyvíjel trh se zemním plynem?

Hlavní zprávou je pokles dovozu plynu o 3 % ve srovnání se stejným obdobím roku 2017. Za celý rok bylo v Evropské unii spotřebováno 474 miliard m³ plynu, což je o 1,8 % méně než v roce 2017. Domácí produkce plynu v loňském roce poklesla o 8 %. Největším producentem plynu v rámci Evropské unie



ENERGETICKÁ
POLITIKA EU

ENERGETIKA
V EVROPĚ A VE SVĚTĚ

EVROPSKÉ ZPRÁVY
A ZAJÍMAVOSTI

PRÁVNÍ PŘEDPISY
A DOKUMENTY EU

O ČEM SE MLUVÍ

FAQ

KALENDÁŘ
UDÁLOSTÍ

Zpráva o energetických trzích ve čtvrtém čtvrtletí roku 2018

se stala odcházející Velká Británie a naopak Nizozemsko, které doposud tuto pozici drželo, se poprvé od zahájení těžby plynu v zemi stalo čistým dovozcem této suroviny.

V minulém roce bylo do Evropské unie importováno 363 miliard m³ zemního plynu, což mělo za následek zvýšení dovozního účtu na úroveň 90 miliard EUR (oproti 75 miliardám v předchozím roce). Největším vývozcem plynu do EU prostřednictvím plynovodů zůstává se 40 % Rusko, tento podíl se pouze mírně snížil (cca o 2 procentní body). Pokud jde o LNG, podíl Ruska i USA vzrostl, nárůst ale zaznamenala i konkurence z Asie. Docházelo k poklesu velkoobchodních cen plynu v Evropě, ovšem je nutné zmínit, že tyto ceny dosáhly v září pětiletého maxima. Ke snížení navíc přispěla mírná zima a klesající ceny ropy a uhlí, společně se zmíněnými dodávkami LNG. Maloobchodní ceny průmyslových odběratelů vzrostly oproti čtvrtému čtvrtletí 2017 průměrně o 13 %.

Jak si vede ve vybraných statistikách Česká republika?

V ČR byla velkoobchodní cena elektřiny (55,8 EUR/MWh) pod průměrem EU a také nejnižší v rámci V4 - na Slovensku, v Polsku a zejména v Maďarsku byla velkoobchodní

cena podstatně vyšší. Pod úrovní sousedních států byla i cena elektřiny pro průmysl (např. poloviční ve srovnání s Německem). Naopak tuzemské domácnosti zaplatily za elektřinu ve srovnání s ostatními státy V4 nejvíce (oproti Maďarsku téměř o 1/3). I tak ale byla cena pro domácnosti v ČR výrazně pod průměrem EU. Česká republika je pak spolu s Rumunskem zmiňována jako výrazný přispěvatel k objemu výměny elektrické energie (v rámci regionu střední a východní Evropy se jednalo o 25 TWh, což je nejvyšší dosud zaznamenaný objem). Zmíněna byla rovněž plánovaná odstávka jaderných zařízení u nás a v Maďarsku, která stála spolu s nízkou hladinou vodních zásob a rostoucí cenou povolenek za ustálením základní ceny za MWh ve výši kolem 60 EUR. Zajímavým zpestřením statistik je přehled cen, placených domácnostmi za elektrickou energii ve vybraných hlavních městech členských států. Spotřebitelé v Praze zaplatili přibližně 22 centů za kWh, přičemž nejdražší elektřinu mají obyvatelé Kodaně (33 centů) a Berlína (31 centů). Naopak nejméně platí obyvatelé Vilnius a Sofie (v obou případech se cena pohybuje okolo 11 centů).



Události z energetiky

3. – 6. ČERVNA 2019

hostí Madrid mezinárodní konferenci a výstavu na téma distribuce elektřiny s názvem CIRED2019. Jedná se o 25. ročník akce, na níž se očekává účast více než 2 000 převážně zahraničních energetických odborníků.

[Více informací](#) ▶▶

5. – 6. ČERVNA 2019

se ve španělské metropoli uskuteční již 32. Madridské fórum. Akce je setkáním reprezentantů plynářského průmyslu, politiků či zástupců občanské společnosti, jejímž cílem je společně nalézt nejlepší cestu k naplnění potenciálu vnitřního trhu s plynem v rámci Evropské unie.

[Více informací](#) ▶▶

6. – 7. ČERVNA 2019

proběhne v Bruselu pátý ročník odborné konference, zaměřené na otázky jaderné bezpečnosti v Evropě. Záštitu nad ní drží evropští regulátoři sdružení do skupiny ENSREG. Hlavním tématem bude řízení stárnutí nukleárních zařízení.

[Více informací](#) ▶▶

17. – 18. ČERVNA 2019

hostí italská Florencie tradiční setkání regulátorů elektrické energie, známé jako Florentské fórum. Akce je zaměřena zejména na přeshraniční obchod s elektřinou.

[Více informací](#) ▶▶

17. – 21. ČERVNA 2019

bude probíhat Evropský týden pro udržitelnou energii (EUSEW2019). Akci pořádá Evropská komise od roku 2006 a je zaměřena na obnovitelné zdroje energie a účinné využívání energie v rámci EU, stejně jako na vývoj a inovace v energetice. Napříč celou Unií budou probíhat energetické dny a v Bruselu se budou udílet ceny za významné inovace v této oblasti s názvem EUSEW Awards.

[Více informací](#) ▶▶

25. – 28. ČERVNA 2019

proběhne v Petrohradě Ruské mezinárodní energetické fórum (RIEF2019). Akce je zaměřena na paliva a energetiku a zúčastní se jí celá řada domácích i zahraničních vystavovatelů.

[Více informací](#) ▶▶

